

Byåsen Historielag

byasenhistorielag.no

Årsberetning for perioden fra 17. april 2013 til 9. april 2014.

Styrets sammensetning:

Leder	Kjell Ivar Aune
Nestleder	Roar Sæterhaug
Kasserer	Gunnar Schei
Sekretær	Arne Fjelnseth
Styremedlemmer	Knut E. Møller Thorvald Nakstad Eva Hov
Varamedlemmer	Synnøve Skaug Erik Solem
Revisor	Ivar Buxrud
Valgkomité	Bibba Benum (leder) Albrecht Selmer Kjell Atle Strande

*Byåsen Skole 150 år i 2013. Vanførehjemmet/Munkvoll gård i bakgrunnen.
Foto: Fjellanger-Widerøe 1961.*

Det ble ikke valgt leder på årsmøte 17.04.13. Styret fikk i oppdrag å konstituere seg selv. Saken ble drøftet på første styremøte hvor arbeidsoppgaver og fordeling av arbeidet ble gjennomgått. Senere på året tok Kjell Ivar Aune på seg ledervervet. Styret har i beretningsåret hatt 8 ordinære styremøter med protokoll og 7 arbeidsmøter. Det har i perioden vært avholdt 5 medlemsmøter, 2 historiske vandringer og 2 åpne dager på Marken gård samt busstur til Budal. Byåsen Historielag hadde 502 registrerte medlemmer pr. 31.12.13 (512 pr. 31.12.12). Av disse er 2 æresmedlemmer.

Åpne møter.

17.04.13. Årsmøte. Trøndelag Folkemuseum. Styret la fram beretning, regnskap og budsjett som ble godkjent. Ny formulering på § 1, 2 og 3 vedtatt. Interesseområdet til historielaget utvidet vestover helt ut til Trolla og Folafofen. Styret ble gjenvalgt og ny valgkomite ble valgt. Etter årsmøte kåserte Arne Håbjørg og Knut Olav Aasegg om ”**Husmannsvesenet på Byneset og utvandringen til Amerika.**” 51 deltakere

23.10.13. Medlemsmøte. Trøndelag Folkemuseum. Terje Bratberg: ”**Vandringer i Trondheim**”. 70 deltakere.

20.11.13. Medlemsmøte. Trøndelag Folkemuseum. Gaute Myhre: ”**Gråkallrennets historie**”. Fra historielaget presenterte Knut E Møller Byåsminner 2013 som var ferdig til salg. 77 deltakere.

5.02.14. Medlemsmøte. Trøndelag Folkemuseum. Karl H. Brox: ”**Bymarka – kultur og natur.**” 110 deltakere.

5.03.14. Medlemsmøte. Trøndelag Folkemuseum. Rune Kjenstad: ”**Graakalbanen 90 år.**” 85 deltakere.

Utemøter og vandringer

23.05.13. Utflukt til Onshøyhåggån på Byneset. Byneset Historielag hadde invitert våres medlemmer til omvisning på husmannsplassen med kaffe og kaker. 25 deltakere

6.06.13. Vandring fra Ferista til Schöningsdal gård. Knut E. Møller orienterte under vandringen, mens eierne Terje Myran og Hilde Bente Lund ga en orientering om gårdens historie og rehabilitering. Vandringen var i samarbeid med Trondhjems historiske forening og Fortidsminneforeningen. 60 deltakere

16.06.13. Åpen dag Marken Gård. Orientering om arbeidene som er gjort og sporene etter tidligere bebyggelse. Huskomiteen stod for arrangementet og bød på kaffe og kaker. 35 deltakere.

18.08.13. Friluftsgudstjeneste Marken gård. Byåsen Menighet og historielaget. Steinar Lervik holdt gudstjenesten ute. Kjell Ivar Aune orienterte om historielaget og Arne Fjelnseth orienterte om Markens historie. Kirkekaffe. 27 deltakere.

14.09.13. Busstur til Storbekkyøya i Budalen. Professor Lars Stenvik fra Vitenskapsmuseet NTNU orienterte om de arkeologiske utgravningene og kulturminnene i området. Heidi Langen Tovmo orienterte om Storbekkyøya museumsseter. Rømmegrøt og spekemat. 40 deltakere.

22.12.13. Marken Gård. Julelogg og oppsetting av nek. 7 vandret innover på glatt veg.

Lokaler på Myra

Historielaget har inngått leieavtale med Byåsen Idrettslag om leie av lokaler. Historielaget leier 2 rom, et til kontor og et til lager til sammen 11 m2. Disse ble innredet høsten 2013. I tillegg kan vi leie et større møterom til styremøter og komitemøter.

Representasjon/seminar/møter

22.04.13. Trondheim kommune. Møte vedrørende skjøtsel og sikring av gravhaugene på Våddan, Pilegrimsleden, Kystad park og Marken gård. Erik Solem og Roar Sæterhaug deltok.

27.05.13. Trondheim kommune. Møte med historielagene vedrørende pilegrimsledene. Erik Solem og Knut E. Møller deltok.

6.06.13. Sør-Trøndelag Historielag. Byneset. Kontaktmøte med lokallag. Kjell Ivar Aune og Roar Sæterhaug deltok.

18.06. Trondheim kommune, Byantikvaren. Ivaretagelse av verneverdige bygninger. Kjell Ivar Aune, Arne Fjelnseth og Roar Sæterhaug deltok.

14.09.13. Sør-Trøndelag Historielag. Kurs på Melhus. Folkeminneinnsamling. Eva Hov og Berit Sæterhaug deltok.

3.10.13. Trondheim kommune. Rådhuset. Debattmøte om kulturminner. Roar Sæterhaug deltok.

21.10.13. Byåsen Skole 150 årsjubileet. Samling av lærerne. Arne Fjelnseth deltok

22.01.14. Møte med Trolla Vel på Lian. Sak: Holstvollen og Østre Tømmerdal. Kjell Ivar Aune, Knut E Møller og Roar Sæterhaug møtte..

19.02.14. Møte med Trondheim kommune, Trolla Vel og Byåsen Historielag. Sak Tømmerdalen og Holstvollen. For kommunen møtte rådgiver Åge Singsås. For Byåsen Historielag møtte Knut E Møller og Roar Sæterhaug. For Trolla Vel møtte Elisabeth Skonseng og Målfrid Todal.

Kåserier/foredrag

8.05.13. Medlemsmøte i Rotary – Trondheim. Arne Fjelnseth: ”Tilbakeblikk og minner fra krigstida 1939-1945.”

24.9.13. Byåsen menighet. Arne Fjelnseth: ”Norsk skole og skoledager på Byåsen.”

17.10.13. Byåsen Skole 150 års jubileum. Arne Fjelnseth: ”Skoledager på Byåsen.”

4.11.13. Nordea Pensjonistforening. Arne Fjelnseth: ”Skoleutviklingen i Norge.”

Befaringer

26.11.13. Østre Tømmerdal. Tilstandsvurdering. Knut E Møller og Roar Sæterhaug.

18.12.13. Kystaparken. Befaring med skogforvalter Espen Skovhus Bråthen. Roar Sæterhaug

13.12.13. Holstvollen. Tilstandsvurdering og fotografering. Thor-Aage K. Heiberg Trøndelag Folkemuseum og Roar Sæterhaug.

17.02.14. Hestdalen (Hestdalsberg). Tidligere småbruk ved Skjelbreia. Befaring med Karl Henrik Brox og Ivar Våddan, fra styret Knut E Møller og Roar Sæterhaug.

Uttalelser

2.11.13. Trondheim kommune. Sak i Trondheim Formannskap: Riving av bygningsmassen på Østre Tømmerdal og Holstvollen. Byåsen Historielag ga uttalelse på saken som førte til utsettelse av saken og videre dialog med kommunen om tilstandsvurdering og møte med rådmann.

Historielaget i media.

April 2013. Lokalhistorisk Magasin 04/13. Eva Hov: ”et dykk i arkivet med uventet fangst- om et dansemanuskripts hemmeligheter”.

22.11.13. NRK. Trøndelag: Presentasjon av Byåsminner. Knut E Møller og Fridtjof Simonsen.

26.11.13. Byavisa. Hel side med forsiden av Byåsminner med fokus av artikkelen av Anita Wold.

27.11.13. Adressa, kulturdelen. Spalte med foto av Byåsminner presentert av Per Christiansen

Des 2013. Adressa. Presentasjon av årbøker til historielag og Byåsminner 2013.

Des 2013. Byåsenmagasinet. Hel side med presentasjon av Byåsminner med bilde.

Des. 2013. Byåsen Menighetsblad. Kjell Ivar Aune: ”Kystadparken – en unik friluftspark på 1800-tallet.”

Mars 2014. Byåsen Menighetsblad. Arne Fjelnseth: ”Grunnloven - veien til folkestyre i Norge.” To byåsingar som forsvarer av folkesuverenitetsprinsippet.

Mars 2014. Bydelsmagasinet Heimdal/Byåsen. Omtale fra historielagets medlemsmøte 5.03.14.

Informasjonsfoldere/utstilling:

Informasjonsfolder om Schønningsdal gård i forbindelse med den historiske vandringen 6.6.13.

Kjell Ivar Aune

Fotoutstilling i Bydelskafeen på Munkvoll i forbindelse med Bydelsfesten 21.09.13. 16 bilder med tekst fra Byåsens historie.

Informasjonsfolder om Marken gård i forbindelse med åpen dag og vandringer. Kjell Ivar Aune

Tilskudd, offentlige midler 2013.

Trondheim Kommune. Kr. 15.000. Vern/skjøtsel av kulturminner/landskap.

Trondheim Kommune. Kr.10.000. Skjøtsel av Pilegrimsleden.

Landslaget for Lokalhistorie.kr. 10.000. Informasjonstavle Kystaparken.

Komitéarbeidet. Rapporter fra komiteene

Prosjekt og dagnadskomiteen.

Komiteens sammensetning: Kjell Ivar Aune, Roar Sæterhaug og Erik Solem (leder dagnad)

Sikring og presentasjon av kulturminner og landskap.

A. Pilegrimsleden fra Lerdal til Steinberget. Samarbeid med Trondheim kommune. Traseen ryddes hvert år og merkestolper ettersees.

B. Marken gård. Samarbeid med Trondheim kommune. Sikring av bygninger og rydding av skog/kratt rundt husene. I år har en del nedfallstrær blitt ryddet bort. Likeledes har kulturlandskapet blitt åpnet opp sørover. Tidligere fundamenter fra fjøs/låve er rensset opp og de kan nå sees. Også fundamenter av liten bygning (smie) sør for fjøs er rensset opp. (Se også rapport fra Huskomiteen).

C. Gravhaugene på Våddan. Samarbeid med Sør-Trøndelag fylkeskommune og Trondheim kommune. Gravhaugene (G 2) nord for stien ved ridehallen er ryddet ferdig og renses hvert år. I år har vi fortsatt arbeidet med rydding av gravhaugene G1 ved Pilegrimsleden lengre nord ved Bjørkhaugen. Prosjektet fortsetter

D. Stabburet på Stykket. Restaurering. Skjetlein vg skole kan ikke ta på seg arbeidet. Historielaget arbeider nå med andre løsninger og samarbeidspartnere.

E. Kystadparken. Det har vært gjennomført flere dagnader hvor det har vært tatt ned noe småskog for å få fram kulturlandskapet ved tidligere bebyggelse rundt Hopp og ved største gravhaug 1. Stormen i desember 2013 tok med seg 50 trær i Kystaparken. Trondheim kommune har fjernet det meste, men noe er tilbake og mye greiner ligger i parken som må fjernes. Prosjektet fortsetter

Det har vært gjennomført 14 dagnader og nedlagt 292 timer på de forskjellige områdene. Historielaget har hatt 13 medlemmer som har møtt opp og som gjør et fint arbeid med kulturminnene og landskapet. Våre samarbeidspartnere, kommunen og fylkeskommunen er svært godt fornøyd med arbeidet. Videre innkjøp av utstyr fra bevilgning fra kommunen er foretatt. Det ble foretatt en sammenkomst for alle som hadde deltatt i dagnadsarbeidet på Myra før jul.

Redaksjonskomiteen

Redaksjonskomiteen har vært: Knut E. Møller (leder), Kjell Ivar Aune, Arne Sellæg, Fridtjof Simonsen og Berit Sæterhaug. Gaute Myhre kom inn som ny medarbeider i 2014 og erstattet Kjell Ivar Aune. Med bakgrunn i at historielaget utvidet sitt interesseområde nordover og vestover i Ilvassdraget ble tyngdepunktet av artiklene lagt til Iladelen, Fagerlia, Schønningsdal og Hammersborg. Ellers var det varierte artikler fra oppvekst og levevilkår på Byåsen. 2 skoler hadde jubileum, Byåsen 150 år og Nyborg 50 år og disse ble presentert. Byåsminner 2013 ble på 132 sider og trykket opp i 1200 eksemplarer.

Pressemelding ble utgitt i nov 2013 med foto av forsiden og videre fulgt opp med kontakt med NRK Trøndelag, Byavisa og Adressa. Dette ga oss god mediadekning og alt er nå utsolgt og dette ga oss et godt overskudd. Arbeidet med neste årbok er godt i gang og redaksjonskomiteen har hatt mange møter og artiklene er nå nesten fastlagt. Komiteen hadde et oppsummeringsmøte av Byåsminner 2013 med forfatterne på Myra. 9.01.14.

Historisk fagkomité.

Komiteens sammensetning: Fridtjof Simonsen (leder), Arnulf Selnes, Arne Fjelnseth og Eva Hov. Komiteen har arbeidet med stoff og bilder til Byåsminner 2013. Det er merkbart for komiteen at

Byåsminner har kommet opp i 130 sider. Stort omfang medfører at mye tid går med til å gjøre den økende stoffmengden etterrettelig, samtidig som vi stadig forbereder nye prosjekter for framtidige utgivelser. Alle i komiteen har assistert andre som skriver. Fridtjof Simonsen har fortsatt arbeidet med fotoarkivet og digitalisering av gamle trykksaker. Aktuelle saker fra menighetsblader, avisutklipp, årbøker osv blir digitalisert for lett tilgjengelighet. Videre er det gjort arbeid med:

- Om gamle veier i det for oss "nye" interesseområdet Trolla. Arnulf Selnes.
- Setring i Bymarka. Spesielt Dalaseter. Arne Fjelnseth og Kjell Andersen.
- Mer om div. gårdshistorie; Artikler til Byåsen Menighetsblad. Arnulf Fjelnseth.
- Om Krutthølet/Rydningen; om Marken. Eva Hov.

Datakomiteen.

Komiteens sammensetning: Fridtjof Simonsen (leder) og Erik Solem. Rune Simonsen tilknyttet som fagperson.

Stort sett har arbeidet vært å vedlikeholde og legge inn nytt stoff til nettsiden til historielaget. Komiteen er nå i gang med å fullføre arbeidet med nye nettsider, der den tekniske delen ga noen utfordringer. Fra mai 2014 skal nettsiden være på lufta. Rune Simonsen har vært teknisk rådgiver og formgiver. Flere benytter nettsidene våre til medlemservice, innmelding og til bestilling av lagets trykksaker. Spesielt salgskanalen via nettsidene er nyttig for kundene og oss. Vi oppfordrer medlemmene som har e-post til å melde dette inn til historielaget fordi det vil spare oss for mye portoutgifter.

Navnekomiteen.

Komiteens sammensetning: Helge Wanvik, Fridtjof Simonsen og Thorvald Nakstad. Helge Wanvik er bedt seg fritatt, men er enda ikke avløst. Komiteen har i perioden ikke avholdt møter fordi den fra kommunen bare har fått seg forelagt allerede vedtatte nevn for eventuell innsigelse. Vårt alternative forslag om skrivemåte "Theisendammen" for dam ved Blyberget ble vedtatt. (Vårt primære forslag var Thaysendammen).

Huskomiteen for "Marken" g.nr.299, b.nr.1.

Komiteens sammensetning: Tormod Solem (leder), Birger Lykke, og Arne Fjelnseth. Trappen ved inngangen er reparert og murer er blitt ettersett og reparert. Innvendig malingsarbeid er utført. Fortsatt opprydding av skog, gress slått på dyrket mark. Nils Henrik Eggen har utarbeidet målsatt tegning av eksisterende hus. Komiteen har vært delaktig i arrangementene på Marken, det gjaldt "Åpen dag" i juni og Friluftsgudstjenesten i august. Året ble avsluttet med julegløgg 22. desember.

Intervjukomiteen

Komiteens sammensetning har vært: Berit Sæterhaug leder, Eva Hov og Synnøve Skaug og Arne Fjelnseth. I 2013 ble Gunnar Aagesen, Trolla intervjuet av Eva Hov og Berit Sæterhaug. Arne Sellæg intervjuet Anita Wold som ble presentert i Byåsminner 2013.

I 2014 ble Ole Gundersen, Hammersborg intervjuet av Berit Sæterhaug og Synnøve Skaug. Samtale med Per Harald Nymark, Livet på Selsbakk – Berit Sæterhaug og Synnøve Skaug. Intervju med Fredrik Husby, Brandhaugen – Synnøve Skaug og Berit Sæterhaug. Tilleggsintervju av Gerd Larsen, Oppvekst på Munkvoll – Eva Hov. Samtale med Harry Jensen – Torgeir Jensen, Synnøve Skaug og Berit Sæterhaug. Hans Olav Aavik har intervjuet Severin Witbro som var ansatt på Graakalbanen.

Museumskomiteen.

Komiteens sammensetning: Roar Sæterhaug og Berit R. Sæterhaug. Historielagets samling er for tiden i kjelleren til RIMI Uglå. Det har ikke blitt samlet inn nye gjenstander i denne perioden.

Forslag til prioriterte oppgaver for perioden 2014/2015.

Nåværende styre vil anbefale at Byåsen Historielag skal arbeide med følgende oppgaver:

- Arrangere åpne møter, ekskursionsjoner og besøk til andre institusjoner.
- Samle inn lokalhistorie gjennom intervjuer med byåsingene.
- Samarbeide med Sør-Trøndelag fylkeskommune og Trondheim kommune i arbeid med bevaring, dokumentering og registrering av kulturminner og kulturlandskap på Byåsen, Bymarka og Byåsen bygdeallmenning.
- Foreta dokumentasjon og registrering av eldre bygninger, gårdsdrift og seterdrift i vårt distrikt.
- Fortsette skjøtsel av "Marken" og møllebrukene ved Skjellbreia.
- Skjøtsel og informasjon av pilegrimsleden fra Lerdal til Steinberget i samarbeid med Trondheim kommune. Skjøtsel av gravhaugene ved Våddan i samarbeid med Sør-Trøndelag fylkeskommune.
- Kystad gård og Kystadparken- innsamling historiske data. Arbeide for å bevare parken i samarbeid med kommunen, fylket og skolene.
- Ta vare på lagets museale samling, billedarkiv og øvrige arkiver.
- Utgi historielagets årlige årbok: "Byåsminner".
- Samarbeide med Sør-Trøndelag Historielag og andre relevante organisasjoner og skoler

Styrets oppsummering.

Ved historielagets utvidelse av interesseområde fikk vi en vanskelig sak i fanget i høst. Kommunen skulle behandle en sak i formannskapet om riving av alle bygningene på Holstvollen og Østre Tømmerdal. Vi fikk stanset saken og i samarbeid med Trøndelag Folkemuseum foretatt en tilstandsvurdering. På bakgrunn av rapportene og møter med kommunen skal saken tas opp senere i 2014, men bygningsmassene er nok i svært dårlig stand. Arbeidet med registrering og sikring av kulturminner i Bymarka og Byåsen bygdeallmenning har stått sentralt. Dette gjelder pilegrimsleden, gravhaugene på Våddan, Marken gård og Kystadparken. Vi har etablert et godt samarbeid med Sør-Trøndelag fylkeskommune og Trondheim kommune som setter pris på vårt arbeid og som har gitt oss bevilgninger til denne virksomheten.

Årboka, Byåsminner kom ut denne gang i flere sider og med mange fargeillustrasjoner. Den har blitt godt mottatt og den er utsolgt. Styret takker redaksjonskomiteen Knut E. Møller, Kjell Ivar Aune, Arne Sellæg, Berit Sæterhaug og Fridtjof Simonsen for arbeidet som er nedlagt og som gir historielaget gode inntekter.

Våre åpne møter med foredrag og de historiske vandringene er populære og svært godt besøkt og dette vil vi fortsette med, likeledes åpen dag på Marken.

Styret vil spesielt takke Helge Wanvik som har stilt Steinbua på Havstein gratis til disposisjon for styremøter og arbeidsmøter i 2013.

Takk også til alle våre foredragsholdere og alle andre som har stilt sine kunnskaper og sin tid til rådighet for Byåsen Historielag.

Byåsen, 9. april 2014.

Kjell Ivar Aune
Leder

Roar Sæterhaug
Nestleder

Gunnar Schei
Kasserer

Arne Fjelnseth
Sekretær

Knut E Møller
Styremedlem

Thorvald Nakstad
Styremedlem

Eva Hov
Styremedlem

Synnøve Skaug
Varamedlem

Erik Solem
Varamedlem